יהודה המכבי

(געווידמעט די קינדער פון דער פרץ שול)

בעארבייט לויט פערשיעדענע קוועלען פון א. ריינוויין.

(1)

און עס איז געוועזען אין די טעג פון אנטיוכוס עפיפאנוס, ווען אויף די אי־דישע הימלען האט זיך בעוויזען א ליכ־טיגער שטערן אונ'ם געשטאלט פון יהודה המכבי, דער זוהן פון מתתיהו פון דער כהנים־ פאמיליע יהויריב.

צו יענער צייט, איז אפולניוס, דער הערשער איבער צור און שומרון, אנגע־קומען איינמאל אין א שבת קיין ירושלים און האט דארטען אויסגעהרגעט פיעל מענשען, פערטריעבען פיעלע פון די איינ־וואוינער, און בעזעצט די פעסטונג פון ירושלים מיט גריכישע סאלדאטען.

יהודה האט דאמאלס געוואוינט אין ירושלים, און ער האט ניט געקענט צו־זעהן דעם חורבן פון זיין פאלק, ער איז דארום מיט זיינע פריינד אין דער מדבר אנטלאפען, אום דארטען צו קענען צונויפ־צוזאמלען אן ארמיי, מיט וועלכער צו בע־פרייען זיין פאלק.

פיעל איז זיי דארטען אין דער וויסטער מדבר אויסגעקומען צו ליידען, און ווי בחמות האט ער און זיינע חברים זיך גע־מוזט ערנעהרען מיט געוויקסע און וויל־דע גראזען, די איינציגע שפייז וועלכעס זיי האבען מיט פיעל שוועריגקייט אין דער וויסטער מדבר געקענט בעקומען.

ווי שרעקליך איז דאן געוועזען זיין לאגע. זיין הארץ און זיינע מוסקולען האבען געברענט נאך נקמה צו זיינע פאלקס־אונטערדריקער. עס איז אבער דערווייל געווען אונמעגליך פאר זיי און ער האט אבגעווארט אויף'ן גינס־טיגען מאמענט.

איין זאך האט איהם געקרענקט, דאס וואס ביי די אידען זעלבסט האבען זיך די פעררעטהער געמעהרט, וועלכע האבען אין דער הייליגער תורה פערלייקענט, און געחברט זיך מיט אנטיוכוס'עס מענשען.

עס האט איהם אויך געקרענקט דאס וואס דער צאהל פון די נזירים איז גע־וואקסען, דער יעניגער אידישער עלעמענט, וועלכער האט ניט געהאט קיין מוטה צו קעמפפען פאר דער פרייהייט פון פאלק, און האבען אין די אידישע צרות איינגע־זעהן א גאטס־זאך, פערטיפענדיג זיך מעהרער אין זייער רעליגיעזען לעבען, און ארומציימענדיג דאס אידישע לעבען מיט פערשיעדענע געזעצען, אום צו האלטען זיי דערווייטערט פו'ם העלעניסטישען איינפלוס.

איינזאם און פערלאזען האט זיך יהודה דארום געפיהלט.

אבער פלוצלונג איז אין אידישען לע־בען אן איבערקעהרענדיש פארגעקומען, וועלכעס האט די חסידים און נזירים פון זייער טיעפען שלאף אויפגעוועקט, און זיי פערוואנדעלט אין העלדען, — דאס איז געוועזען, ווען קעניג אנטיוכוס האט בעפוילען, אז מען זאל אין בית המקדש אריינשטעלען דעם גריכישען אבגאט, און צוזאגט אז די אידען זאלען שבת ניט אב־היטען, און אויך ניט מל זיין זייערע קינ־דער.

אנטיוכוס וואלט עס קיינמאהל ניט געקענט דורכפיהרען, ווען עס וואלטען איהם ניט געקומען צו הילף די אידישע פעררעטהער, וועלכע האבען דורכגע־פיהרט אנטיוכוס'עס בעפעהל. זיי הא־בען די הייליגע ספרי תורות צוריסען, און דעם בית המקדש מטמא געוועזען, דורך מקריב זיין אומריינע קרבנות צום גרי־כישען אבגאט, און זיי האבען געהאלפען אנטיוכוס'עס סאלדאטען ערמארדען אידי־שע פאטערס, וועלכע האבען געוואגט זיי־ערע קינדער מל צו זיין האבען אויך אנגע־צייגט אויף יענע חשובע אידען, וואס הא־בען ניט געוואלט דיענען צו די גריכישע אבגעטער.

(2)

מתתיהו חשמונאי, יהודה המכבי'ס פאטער האט דאמאלס געוואהנט אין מודעים, ווען אין יענער שטאדט איז אנ געקומען איינער פון אנטיוכוס'עס מענ־שען, אפלס, אום צו צווינגען די דארטיגע אידען, זיי זאלען פערלאזען און אבקעה־רען פון דעם אידישען גאט,

ער האט בעפוילען מען זאל אין מיטען מארק אויפשטעלען א מזבח לכבוד די גריכישע געטער און די אידען זאלען מקריב זיין א קרבן צו זיי.

אלע איינוואהנער פון שטאדט זענען צוזאמענגעטריבען געווארען פון די גרי־כישע סאלדאטען צום פלאץ וואו דער מזבח איז געשטאנען. קיינער פון די אי־דען האט אבער ניט געוואגט ארויסצו־טרעטען און דערנעהענטערען זיך צום מזבח.

מיט ארונטערגעלאזטע קעפ איז דער המון געשטאנען. און זיך ניט גע־ריהרט פון פלאץ.

ווי א גזרה פון הימעל האבען זיי אויף דעם געקוקט א ביטערע און פינס־טערע גזרה, פון וועלכער קיין אויסוועג איז ניטא, וואָרום ווער קען זיך עס שטעלען געגען די גריכישע חילות.

ווי פאראלאזירט זענען זיי צו זיי־ערע פלעצער צוגעשמידט געשטאנען. קיינער האט זיך ניט בעוועגט, קיינער האט זיך ניט געריהרט.

צווישען די פערזאמעלטע זענען אויך דער אלטער מתתיהו און זיינע זיהן גע־וועזען.

מיט אמאהל איז די שטילקייט געבראכען געווארען.

עס האט זיך בעוויזען די פיגור פון איינעם א אידישען פעררעטהער וועלכער איז פון די פערזאמלטע ארויסגעטרעטען, און אנגעהויבען צו געהן צום מזבח.

ווי דער פעררעטהער האט אבער נאר זיין פוס אויף'ן שטאפעל פון מזבח אוועק געשטעלט, האט זיך דערהערט א זיפץ, און דער פעררעטהער איז געפאלען טויט, דורכגעשטאכען פון מתתיהו'ס שווערד.

אויף א רגע, איז דער פערזאמעלטער עולם ווי פערגאפט געשטאנען, אבער זיי זענען באלד געקומען צו זיך, און האבען זיך צו געוועהר גענומען.

מתתיהו'ס שווערד איז ניט געבליעבען די איינציגע וועלכע איז ארויסגענומען גע־ווארען פון דער שייד. קוקענדיג אויף איהם האבען זיינע קינדער און פיעלע פון די פערזאמעלטע זייערע שווערדען פון די שיידען ארויסגענומען, און זיינען בעפאלען אפלס'ען מיט זיינע מענשען, טויטענדיג זיי אלעמען.

זיי האבען נאכדעם פרייער אבגע־אטהעמט און צוריק זייער גאט געקענט דינען.

(3)

צו יענער צייט האבען די אידען זעהר הייליג געהאלטען דעם שבת, און פיעלע פון זיי די חסידים, פלעגען זיך ניט פרר בירען שטעלען אנטקעגען, ווען די שונאים פלעגען זיי בעפאלען אום שבת.

ווי שאף אין שלאכט הויז זיינען זיי געפאלען, און די שונאים, וויסענדיג ווי הייליג ביי אידען דער שבת איז' הא־בען זיך בענוצט מיט דעם, און פלעגען אויסקלייבען דעם רוהע טאג ווען צו בע פאלען די אידישע שטעדט.

מתתיהו האט פערשטאנען, אז דער אויפשטאנד געגען אנטיוכוס'ען וועט זיך קיינמאל ניט קענען ענדיגען ערפאלגרייך אויב עס זאל ווייטער אזוי אנגעהן.

ער האט דארום געשטראפט דאס פאלק פאר דיעזער האנדלונג זייערע, אנצייגענדיג ווי דער שבת איז ניט הייליג דארף מען זיך אבער ניט לאזען טויטען פון דעם שונא, נאר מען דארף זיך פער־טהיידיגען.

זיינע ווערטער האבען געווירקט, און ארום איהם און זיינע זיהן האבען זיך צוזאמענגעקליבען די אלע, וועמען דער כבוד פון פאלק איז געוועזען טייער, און די קליינע אידישע מחנה אונטער מתתיהו'ס פיהרערשאפט האט אפען פרא־קלאמירט א מרידה געגען זייער אונטער דריקער אנטיוכוס.

די אידישע מחנה האט זיך צושפרייט איבער פיעלע שטעדט בעשטראפענדיג איבעראל די אידישע פעררעטהער

זיי האבען מל געוועזען די אידישע קינדער, צובראכען אלע מזבחות, און פער־טריבען די גריכישע סאלדאטען.

ניט בעשערט איז אבער מתתיהון געוועזען לאנג צו שטעהן אויפ'ן שפי' פון דער אידישער מחנה, בלויז איין יאהר האט ער נאך געלעבט.

די שווערע אנשטרענגונגען פון א קריעגס פיהרער האבען זיין אלטען קער־פער אבגעשוואכט און ער איז געשטארבען וויסענדיג אז זיינע זיהן וועלען דערענדי־גען די ארבייט וואס ער האט אנגעהויבען.

נאך זיין טויט, איז אלס דער פיהרער פון די אידישע חילות געווארען זיין זוהן יהודה המכבי וועלכער האט געקעמפפט געגען די גריכען ווי א ווילדער און צו־רייצטער לייב.

(4)

ווען אפולניוס איז געוואר געווארען וועגען אלעמען, וועגען אלעם וואס יהודה המכבי האט געטהון און וועגען דער העל־דישער אידישער ארמיי וואס ער האט מיט זיך האט ער צוזאמענגענומען אלע קריע־גער פון די שכנים'שע פעלקער, וואס הא־בען געוואהנט ארום יהודה, וועלכע זיי־נען איהם געוועזען אונטערטהעניג און וועלכע האבען נאך געטראגען אן אלטע שנאה אויף די אידען און מיט דיעזער צאהלרייכער ארמיי איז ער ארויסבע־קעמפפען יהודה'ן און זיינע מענשען.

דאס איז געוועזען דאס ערשטע מאהל וואס יהודה און די אידישע קריעגער הא־בען זיך צוזאמענגעטראפען מיט'ן שונא אין אן אפענער שלאכט, ווייל ביז דא־מאלס פלעגט דאס אידישע חיל אנפאלען בלויז אויף קליינע אבטהיילונגען גריכישע סאל־דאטען פון הינטען, און זיי בעזיעגען אדער זיי פלעגען בעפאלען א שטאדט און איה־ר איינעהמען — צו קיין אפענער שלאכט איז אבער די גאנצע צייט ניט געקומען.

ווען דער מאמענט פון אן אפענער שלאכט מיט אפולניעס'עס מענשען האב ענדליך ערוייכט האט זיך ארויסגעצייגט אז יהודה המכבי איז א גרויסער קריעגס־פיהרער, און פערשטעהט ווי אזוי צו פיהרען מלחמה, און א דאנק זיין פער־שטאנד איז די צאהלרייכע ארמיי פון אפולניוס צוקלאפט געווארען.

אין דיעזער שלאכט איז אויך אפול־ניוס געפאלען. און יהודה האט פון איהם ארונטערגענומען זיין שווערד און צוגע־טשעפעט איהר, אלס צייכען פון א זיעגער, וועלכער האט בעזיעגט זיינע שונאים.

(5)

אין דעם ניעדעריגען טהייל פון סי־ריען האט דאן געהערשט סירון, און ווען ער האט ערפאהרען וועגען אפולוגיוס'עס מפלה, און וואס עס האט פאסירט, האט ער ביי אנטיוכוס'ן בעקומען די ערלויב־ניש צו געהן לוקם זיין זיך אין די אידען.

ער האט זיך אונטערגענומען אונ־טערצודריקען דעם אויפשטאנד, און איהם צו הילף זיינען אויך געקומען די אידישע פעררעטהער, וועלכע האבען זיך אונטער געגעבען צו פיהרען איהם און זיין ארמיי צו די פלעצער, וואו יהודה און זיינע מענשען האבען זיך אויפגעהאלטען.

שרעקליך איז דאמאלס געוועזען די לא־גע פון יהודה און זיינע מענשען.

דאס פאלק האט נאך ניט פערשטא־נען די וויכטיגקייט פון פרייהייט, און זיי האבען זיך בעצויגען קאלטבלוטיג צו די אידישע העלדען.

קיין געוועהר האבען זיי ניט גע־האט, און די מעהרסטע מענשען זיינען נאר ניט געוואהנט געוועזען צו מלחמות.

בלויז א קליינע צאהל פון יהודה'ס מענשען זיינען ניט ענטמוטהיגט געווארען און זיי האבען ניט פערלאזען זייער פיה־רער.

אבער אויך דיעזע קליינע צאהל דער זעהנדיג דיא געוואלדיגע גרויסע ארמיי פון סירון האבען מורא בעקומען און זיינען געווארען מוטלאז, פערלירענדיג די האפ־נונג, אז זיי וואס זיינען בלויז געצעהלטע מענשען זאלען קענען בעזיעגען אזא ריע־זיגע ארמיי.

זיי האבען זיך דארום געווענדעט צו יהודה'ן אז ער זאל זעהן אויסמיידען א קריעג, טענה'נדיג, ווי אזוי וועט די קליינע צאהל אידישע סאלדאטען, וואס האבען שוין אלאנגע צייט ניט געהאט אפילו עסען צו דער זאט, ווי אזוי וועלען זיי קענען בעזיעגען די צאהלרייכע גרי־כישע ארמיי.

יהודה'ן איז זעהר שווער אנגעקו־מען צו געבען זיי צו פערשטעהן, אז ווען מען גלויבט אמת אין דער זאך דארף קיין אבהאלט ניט זיין און אויב זיי פיהלען נאר אז זיי קעמפפען פאר א גערעכטע זאך וועלען זיי בעזיעגען זייערע שונאים, ווייל סירון און זיינע מענשען קעמפפען בלויז צוליעב רויב און גזלה — זיי אבער קעמפפען צו בעשיצען זייערע לעבענס און די לעבענס פון די פרויען און קינדער און דאס דארף זיי געבען גענוג מוטה צו גלויבען אין זייערע כחות

יהודה'ס איבערצייגענדע ווערטער הא־בען געפונען א פערנעהמענדען אויער, און אום צו צייגען א ביישפיעל, איז ער גע־ווען דער ערשטער, וואס האט זיין שווערד געצויגען אויף'ן שונא אנצופאלען.

א פינסטערע נאכט איז דאמאלס גע וועזען, און אין דער פינסטערניש זיינען יהודה און זיינע מענשען צוגעקראכען צום גריכישען לאגער.

יענע זיינען ווי איבערראש געווא־רען דערזעהענדיג פלוצלונג ארום זיך די אידישע קריעגער, און זיינען ווי צוטו־מעלט געווארען.

800 מענשען האבען די אידען דא־מאלס פון זיי געטויטעט, און געגעבען א טויט קלאפ דער גריכישער ארמיי; וועל־כע איז זיך צולאפען אין אלע זייטען.

(סוף קומט)

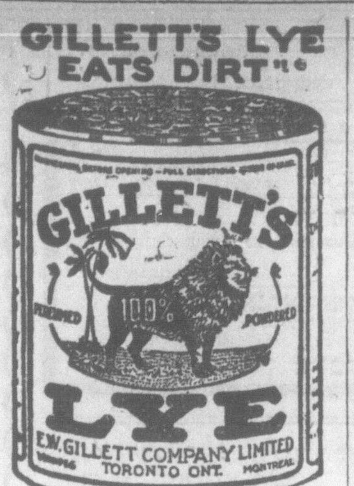

א בעריכט וואס מאכט צו טראכטען

די בעזיעגטע טעריטאריעס וועלכע די דייטשען און עסטרייך־אונגארען האבען פערנומען האבען א בעפעלקערונג פון אונגעפעהר 2 און א האלב מיליאן אידען. דריי פערטעל פון דיעזע אידען געפינען זיך אין יענע טהיילען וואס די דייטשען האבען איינגענומען און איין פערטעל גע פינט זיך אונטער עסטרייכישער הער־שאפט א גאנץ דריטעל פון דיעזער גרויסער צאהל, דאס הייסט אונגעפעהר 825 טויזענד, זיינען אנגעוויזען אויף צדקה.

מעהר ווי 200 טויזענד האבען פערלוי רען זייערע היימען, זייערע קליידער און אלעס, אלעס וואס זיי האבען נאר פער־מאגט.

פונקט אזא גרויסע צאהל האט מען פערטריבען אין די אינערליכע גובער־ניעס.

די ארמוטה און נויט איז אזוי צרה'דיג גרויס, אז טראץ אלע אינזערע פעראייניגטע אנשטרענגונגען איז די הילף וואס קען זיי געגעבען ווערען מיט דעם געלד וואס ווערט געזאמעלט לעבער ליך קליין אין פערגלייך מיט דער גרויסער נויט.

דער אידישער הילפס קאמיטעט פאר פוילען האט באלד גענומען די פראגע פון הילף אין זייערע אייגענע הענד און האבען זיך פערבונדען אויף א גאנץ פריינדליכען אופן מיט די איבריגע ניט אידישע קא־מיטעטען און מיט רעגיערונגס בעאמטע, באלד ווי דאס לאנד איז געווארען פערנו מען פון די דייטשען און עסטרייכער. רייזען זיינען געמאכט געווארען בכדי צו פערשטעהן גענוי דעם מצב און צו וויסען ווי אנצוגעהן מיט דער ארבייט.

די ערשטע זאך וואס איז געטהאן געווא רען איז דאס וואס 110 טויזענד דאלאר פון דעם געלד וואס איז פון אמעריקא גע־קומען זיינען געגעבען געווארען צו דער יק"א וועלכע האט מיט דעם באלד גע־גרינדעט גמילות חסדים פעראיינען פאלקס קיכען, טהעע האלען, קאנסום אנשטאלטען וואו סחורות און פראוויזאן ווערען פער־קויפט אהן פראפיט אויף צדקה אנשטאל־טען פאר די נויטליידענדע.

די שטאדט ווארשא האט א בעפעל קערונג פון 800 טויזענד. 337 טויזענד פון וועלכע זיינען אידען. 42 פראצענט הייסט עס, כמעט א העלפט. צו דיעזע זיינען צוגעקומען נאך הונדערט טויזענד אידישע פליכטלינגע, א העלפט פון וועל כע זיינען פשוט נאקעט און בארוועס. דיעזע עלענדע האבען גענוזט אויסגעהאל טען ווערען פון די 337 טויזענד אידען וועלכע זיינען איינוואהנער פון ווארשא.

עס געפינען זיך איצט אין ווארשא 100 טויזענד אידישע ארבייטער און אר בייטערינען וועלכע זיינען ארבייטסלאז. מאסען פאמיליען האבען איינפאך קיין טרוקען ברויט ניט.

20 פאלקס קיכען זיינען געגרינדעט געווארען פאר די ארימסטע — דיעזע קי־כען טהיילען אוים 30 טויזענד דינערס צו 3, 4 אדער 5 קאפיקעס א דינער — 10 טויזענד דינערס ווערען געגעבען יעדען טאג גאנץ אומזיסט. א גרויסע צאהל סטארס זיינען געעפענט געווארען וואו סחורה און הייצונג ווערט פערקויפט זעהר ביליג.

דיעזע אנשטאלטען קענען מיר אויסהאלטען ביז דעם ערשטען יאנואר 1916 פון אונזערע פאנדס וועלכע זיינען זעהר קליין.

וואס מיר וועלען טהאן נאך יאנואר איז אונמעגליך צו וויסען ווייל די נויט פער־גרעסערט זיך פון טאג צו טאג.

אויב דער עולם וועט זיך ניט אנ־שטרענגען צו געבען מעהר ווי מעגליך וועט די לאגע זיין אזעלכע וועלכע מען קאן זיך קוים פארשטעלען.

פון די דייטשע אידען ערווארטעט מען איינינגע הונדערט טויזענד מארק, וועלכע סימע וועט אבער זיין ווי א טראפען אין ים.

די איינציגע האפנונג איז דארום אמעריקא.

אלע אויגען זיינען איצט אויף זיי גע ריכטעט.

ניט נאר די אידען אין רוסלאנד ווארטען איצט און וועלען זעהען וואס די אמעריקאנער אידען געהען טהאן, ניט נור די אידען פון דער גאנצער וועלט קוקען אויף די אמעריקאנער אידען אלס דיא איינציגע וואס קענען און וועלען געבען דעם ריכטיגען אנטווארט, ניט נור זיי, נאר די ניט אידישע וועלט אפילו שטעהט אונקוקט און ווארט און פרעגט זיך : ,וואס וועלען די אמעריקאנער אידען טהאן פאר זייערע ברידער ?

אויף דעם ענטפער ווארט די וועלט!

אידען מעגען האנדלען אויסער דער טשערטא

די רוסישע צייטונגען האבען יעצט פערעפענטליכט אן אפיציעלען בעפעהל צו די גובערנאטארען פון די גובערניעס אוי־סער דער טשערטא אז זיי זאלען ערלויבען אידען זיך בעזעצען און אויך טהאן מסחר אין די שטעדט פון זייערע גובער־ניעס וואס זיינען לעצטענס געעפענט גע־ווארען פאר אידען לויט דעם צירקולאר פון דעם פריהערדיגען מיניסטער פון אי־נערען שטשערבאטאוו.

דיעזער אפיציעלער בעפעהל וועט מא־כען אן ענדע צו די רשעות פון מאנכע גובערנאטארען און פאליציי בעאמטע, וועלכע האבען זיך גענומען די פרייהייט צו עובר זיין אויף דעם צירקולאר און ניט ערלויבען אידען בעזעצען זיך אין דיא שטעדט אויסער דער טשערטא. ספּעציעל האט זיך אין דיעזער הינזיכט בעריהמט געמאכט דער נאמיעסטניק (וויצע קעניג) פון קאווקאז, דער "ויברח" העלד ניקא־לאי ניקאלאיעוויטש, וועלכער האט פאר קיין פאל ניט געוואלט האבען אין דיא קאווקאזער שטעדט די אידישע פליכט־לינגע.

דער בעפעהל וועט אויך גוט מאכען א פונדאמענטאלען פעהלער פון שטשער־באטאווס צירקולאר. דער צירקולאר האט ווי' בעקאנט בלויז געגעבען אידען דאס רעכט צו בעזעצען זיך אויסער דער "טשערטא,' אבער וועגען דאס רעכט צו טהאן ביזנעס איז א ווארט ניט געזאגט געווארען דארין. די פאליציי האט דא רום זיך פערהאלטען שטרענג צו די אידען וואס האבען פראבירט מאכען מסחר.

די רוסישע סוחרים האבען באלד איינ געזעהען דעם חסרון פון צירקולאר און זיי האבען אפעלירט צו דער רעגיערונג, אז די אידען וואס בעזעצען זיך אויסער דער "טשערטא" זאלען אויך קענען זיך אב־געבען מיט האנדעל.

אבער זייערע אפיעלס האבען ניט גע־האט קיין ווירקונג ביז דער פינאנץ מי־ניסטער בארק האט זיך יעצט אריינגע־מישט אין דער אנגעלעגענהייט. ער האט איינגעזעהען אז די ביטע פון די רוסישע סוחרים איז א גערעכטע. דער רוסישער האנדעל נויטיגט זיך יעצט אין אידישע פעהיגקייטען אום צו קענען זיך ענטוויק־לען און פערנעהמען א וויכטיגען פלאץ.

די פראגע איז אבער פערבונדען מיט געזעץ. אין צירקולאר גופא שטעהט ניט דערמאהנט וועגען האנדעלס רעכט אויסער דער טשערטא און פאלגליך בלייבען אידען ביי זייער אלטע רעכט־לאזיגקייט. —

בארק האט דארום זיך געווענדעט צום רוסישען סענאט, אז ער זאל אויסטייט־שען דעם צירקולאר צו גונסטען אידען, ווייל זאנסט איז דער גאנצער צירקולאר ווערטהלאז, אויך אז אידען איז בלויז ער־לויבט צו וואהנען אויסער דער טשערטא און ניט בעשעפטיגען זיך מיט וואס זיי קענען.

עס איז העכסט וואהרשיינליך, אז בארקס ביטע האט געווירקט, און אלס רעזולטאט איז פערעפענטליכט געווארען אן אפיציעלער בעפעהל, אז מען זאל ער־לויבען ביידע זאכען אי זיך בעזעצען אין די שטעדט אויסער דער "טשערטא, אי טהאן דארטען ביזנעס.

אן אויסנאהם וועט געמאכט ווערען אין די הויפט שטעדט פעטראגראד און מאסקווא, דעם צארס רעזידענץ פלעצער און די דיסטריקטס וואס געפינען זיך אין רשות פון דער מיליטער מאכט.

דער רוסישער בילדונגס מיניסטער איג נאטיעוו האט ארויסגעגעבען א בעפעהל צו די סקוהל אויטאריטעס, אז זיי זאלען ניט פאדערען קיין וואהנרעכט סערטיפי־קייטס פון די קינדער פון אידישע פליכט לינגע, וועלכע ווילען אנקומען אין דיא לעהראנשטאלטען אויסער דער "טשער־טא."

אין איינפלוסרייכע קרייזען פון פעט־ראגראד ווערען ערווארטעט גרויסע ענ־דערונגען אין די בעשליסע פון דער מי־ניסטעריאלער קאנפערענץ וועגען אידישע ארדוואקאטען.

ווי בעקאנט האט די דאזיגע קאנ־פערענץ וועלכע גיט זיך אב מיט אויס־ארבייטען א פראגראם פון רעפארמען וואס די רעגיערונג זאל דורכפיהרען מיט דער הילף פון דער דומא בעשלאסען בלויז עטוואס צו פערגרעסערן די פראצענט נארמא פון אידישע ארדוואקאטען. די ליי־בעראלען און ספעציעל די רוסישע ארדווא־קאטען זיינען געגען דעם. זיי פאדערען אז מען זאל דורכאוים אבשאפען די גאנ־צע פראצענט נארמע פאר אידישע ארדווא־קאטען. אלס רעזולטאט פון דיעזע פראָ־טעסטען ווערט ערווארטעט, אז אויב מען וועט ניט אבשאפען אין גאנצען די פרא־צענט נארמא וועט די נארמא בעדייטענד פערגרעסערט ווערען, מינדעסטענס אין די שטעדט מיט א גרויסע אידישע בעפעל־קערונג.

350 טויזענד אי־דען געהן אוים פון הונגער

לאנדאן. —

אויף א מיטינג פון דער אידישער רע־ליף קאמיטע אין פעטראגראד האט דער בעריהמטער אידישער כלל־טהוער אדוואָ־קאט סליאזבערג צוגעשטעלט א בעריכט, אז 350 טויזענד אידישע פליכטלינגע לייערן הונגער און נויט און זיינען נא־קעט געקליידעט.

ער האט דערצעהלט, אז בלויז אויף קליידונג און וואהנונג אליין איז נויטיג א סומע פון אנדערטהאלבען מיליאן רובל מאנאטליך. ארום און ארום איז נייטיג ניט ווייניגער וויא זעכצעהן מי־ליאן רובל א יאהר פיר דיא פערזונגליק־טע אידישע נע'ונד'ניקעס. דריי מיליאן רובל האט סליאזבערג בעהויבטעט, קען מען ערווארטען פון דער מלוכה קאסע. אבער דאס איבריגע מוז אריינקומען: פון אידישע קוועלען.

דער בעוואוסטער כלל־טהוער האט אויך דערצעהלט, אז די אידישע פליכט־לינגע זיינען ביז יעצט שיין פערטיילט געווארען אין 161 פונקטען, דארונטער פערציג טויזענד וואס געפינען זיך נאך אין דיא טריינס. וועלכע פיהרען זיי נאך בעשטימטע פלעצער.

אנדערע פערציג טויזענד אידען זיינען יעצט אויסגעוויזען פון מלחמה געגענדען און זיי האבען נאך ניט קיין בעשטימטען פלאץ וואוהין צו וואנדערען.

וועגען דעם שיקזאל פון די צושיקטע פליכטלינגע אויסער דער "טשערטא" מעלדען דיא רוסישע צייטונגען, אז דיא קריסטען נעהמען אויף דיא אידישע נע'ונד'ניקעס גאנץ פריינדליך. מאנכע דערפער אויסער דער "טשערטא" האבען זאגאר געשיקט דעפוטאציעס צו מקבל פנים זיין דיא אונגליקליכע אידישע געסט און איינלאדען זיי צו זיך.

דער געפיהל פון נאמעסטניק (וויצע קעניג) פון קאווקאז האט געלאזט וויסען די קאווקאזער דומא דעפוטאטען, וועל־כע האבען געבעטען אז מען זאל דיא אידישע פליכטלינגע אין קאווקאז צורוה לאזען, אז ער וועט נאכגעבען דאס פאל־גענדע.

ער וועט ערלויבען צו פערבלייבען אלטע אידען וועלכע האלטען זיך ביי זייערע קינדער וואס זיינען שטענדיג איינוואהנער אין קאווקאז. און אויך אי־דישע פליכטלינגע וואס קומען פון דיא באלטישע פראווינצען.

אלע אנדערע אידישע פליכטלינגע וועלען מוזען פערלאזען קאווקאז.

דיעזע הנחה פון ניקאלאי ניקאלאיע־וויטשעס געהילף איז געמאכט געווא־רען בעפאר דיא רעגיערונג האט אפי־ציעל פערעפענטליכט אין דיא רוסישע צייטונגען דעם בעפעהל צו דיא גובער־נאטארען. אז זיי זאלען לאזען אנגעקו־מענע אידען זיך בעזעצען און אויך טהאן מסחר אין זייערע גובערניעס אויסער דער "טשערטא".

פאר'ן קאנפערענץ פאר די מלחמה ליידענדע.

מר. יעקב בוימעל פון 229 קינג סטריט האט געגעבען חנוכה געלד פאר די מלחמה ליידענדע $1,00

די ברכות פון אונזערע אונגליקליכע זאל אויף איהם און זיינע ליעבע פאלען !

דייטשלאנד'ס אפער צו גריכענלאנד.

אטהענס דעצ. 2.

פארשטעהער פון דער עסטרייכער און דייטשער רעגיערונג, האבען אינפאר־מירט דער גריכישער רעגיערונג דאס אויב גריכענלאנד וועט נאכגעבען ד יפאדע רונגען פון דייטשלאנד און איהרע פערביני דעטע וועט זי דערפאר בעקומען מאצאדא־ניען

חנוכה ליכטלעך

(א מתנה חבר משה דעשינסקי)
פון בן־בני.

פון גאלדענעם בוימאייל
ליכטעלאך קליינע,
ווי שטערענדלאך ווייטע בייגאכט,
בלינקען און ווינקען
מיט פייערלאך ריינע:
א ליכטיגען גרוס אייך געבראכט !
א גרוס פון פערגאנגענע
טונקעלע צייטען —
בלינקען די ליכטעלאך אכט —
פאר קינפטיע דורות,
פון עבר, פון ווייטען,
א גרוס פון א גליקליכער שלאכט !
א גרוס פון די דורות
וואס ליידען און קריעגען
און בלייבען די זיעגער אין שלאכט.
א גרוס פון די דורות
וואס פאלען ווי פליגען,
אין פינסטערען גלות פערשמאכט !
זיי בלינקען און ווינקען
צום דור אהן א נאמען
וואס קומט מיט בלי־זין אין האנד;
זיי בלינקען און ווינקען,
ער זאל שנעלער קומען
בעפרייען דאס פאלק און דאס לאנד
פון גאלדענעם בוימאייל
ליכטעלאך קליינע,
ווי שטערענדלאך ווייטע בייגאכט,
בלינקען און ווינקען
מיט פייערליך ריינע : —
א ליכטיגען גרוס אייך געבראכט !

די קינדער'ס מילך

ציפריעדען געשטעלטע מו־טערס שרייבען אונז אפט דער־צעהלענדיג אונז דעם וואונ־דערבארען נוצען וואס זייערע קינדער האבען געקראגען פון די פארמערס דיירי מילך.
אונזער מילך ענטהאלט איין צעהנטעל מעהר שמאנט, און איז רייכער אין פוטער־פעט ווי געוועהנליכע מילך. און איז פעראנטווארטליך פאר א וואונ־דערבאר פערגרעסערונג אין געוויכט און אין פערבעסער־טער געזונדהייט און הונדער־טע פעלע.
אורדערט דיעזע מילך היינט, און טהיילט דיעזע עקספירי־ענס מיט דיעזע ציפריעדענע מוטערס.

די פארמערס דיירי